

ਸ਼੍ਰੇਣੀ - ਛੇਵੀਂ (ਸਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖਿਆ) 2016 - 17

ਮਹੀਨਾ	ਪਾਠ ਦਾ ਨਾਂ	ਉਦੇਸ਼	ਕਿਰਿਆਵਾਂ
ਅਪ੍ਰੈਲ	(ਭੂਗੋਲ) ਪਾਠ-1 ਪ੍ਰਿਥਵੀ-ਸੂਰਜ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਅੰਗ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਰਜੀ ਪਰਿਵਾਰ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਤੇ ਆਕਾਰ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।	<ul style="list-style-type: none"> ਸੂਰਜੀ ਪਰਿਵਾਰ ਬਾਰੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਪੀ.ਪੀ.ਟੀ. ਜਾਂ ਵੀਡੀਓ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾਉਣਾ। ਸੂਰਜ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਬਣਵਾ ਕੇ ਅਭਿਆਸ ਕਾਪੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚਿਪਕਾਉਣਾ। ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਾਕ ਰਾਹੀਂ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਂ ਯਾਦ ਕਰਵਾਉਣਾ।
	(ਇਤਿਹਾਸ) ਪਾਠ-8 ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਅਧਿਐਨ-ਸ਼੍ਰੋਤ	ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਤਿੰਨਾਂ ਕਾਲਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸ਼੍ਰੋਤ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਦਦਗਾਰ ਹਨ, ਇਹ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	<ul style="list-style-type: none"> ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਯੁੱਗ, ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ। ਕਿਰਿਆ ਕਾਪੀ ਤੇ ਟੇਬਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੋਤਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਕੱਟ ਕੇ ਕਿਰਿਆ ਕਾਪੀ ਤੇ ਚਿਪਕਾਈਆਂ ਜਾਣ।
	(ਨਾਗਰਿਕ ਸ਼ਾਸਤਰ) ਪਾਠ-19 ਸਮੁਦਾਇ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਲੋੜਾਂ	ਮਨੁੱਖੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੱਸਣਾ।	<ul style="list-style-type: none"> ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮਾਜ ਦਾ ਮਾਡਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ।
ਮਈ	(ਭੂਗੋਲ) ਪਾਠ-2 ਗਲੋਬ- ਧਰਤੀ ਦਾ ਮਾਡਲ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗਲੋਬ ਰਾਹੀਂ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਅਤੇ ਅਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਅਕਸਾਂਸ, ਦੇਸ਼ਾਂਤਰਾਂ, ਤਾਪਖੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।	<ul style="list-style-type: none"> ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਕਸਾਂਸ ਰੇਖਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਤੇ ਭਰਵਾ ਕੇ ਅਭਿਆਸ ਕਾਪੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚਿਪਕਾਉਣਾ।

			<ul style="list-style-type: none"> • ਤਾਪ ਖੰਡਾਂ ਤੇ ਚਾਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਉਣਾ। • ਐਟਲਸ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨ ਦਾ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ ਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂਤਰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸਿਖਾਉਣਾ।
	(ਇਤਿਹਾਸ) ਪਾਠ-9 ਆਦਿ ਮਨੁੱਖ- ਪੱਥਰ ਯੁੱਗ	ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਦਿ ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਪੱਥਰ ਯੁੱਗ ਤੱਕ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	<ul style="list-style-type: none"> • ਆਦਿ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸੰਦਾਂ ਦੇ ਰੇਖਾ ਚਿੱਤਰ ਕ੍ਰਿਆ ਕਾਪੀ ਤੇ ਲਗਾਓ। • ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਕ੍ਰਿਆ ਕਾਪੀ ਤੇ ਲਗਾਓ।
	ਪਾਠ-10 ਹੜੱਪਾ ਸੱਭਿਅਤਾ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਸੱਭਿਅਕ ਤੌਰ ਤੇ ਰਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਹੜੱਪਾ ਸੱਭਿਅਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।	<ul style="list-style-type: none"> • ਕ੍ਰਿਆ ਕਾਪੀ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੜੱਪਾ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੇ ਚਾਰ ਕੇਂਦਰ ਭਰ ਕੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ। • ਕ੍ਰਿਆ ਕਾਪੀ ਤੇ ਹੜੱਪਾ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ, ਨਾਚ, ਹਾਰ ਸ਼ਿੰਗਾਰ, ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦਾ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਚਾਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ।
ਜੁਲਾਈ	(ਭੂਗੋਲ) ਪਾਠ-3 ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਆਂ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੈਨਿਕ ਗਤੀ ਤੇ ਵਾਰਸ਼ਿਕ ਗਤੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।	<ul style="list-style-type: none"> • ਧਰਤੀ ਦੀ ਦੈਨਿਕ ਅਤੇ ਵਾਰਸ਼ਿਕ ਗਤੀ ਦੇ ਚਾਰਟ ਬਣਵਾ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇ। • ਦਿਨ ਰਾਤ ਤੇ ਰੁੱਤਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟੀਵਿਟੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗਲੋਬ ਤੇ ਲਾਈਟ ਆਦਿ ਨਾਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇ। • ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਆਂ ਤੇ ਮੌਸਮ ਆਦਿ ਤੇ ਕੁਇਜ਼ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ।

	(ਇਤਿਹਾਸ) ਪਾਠ-11 ਵੈਦਿਕ ਕਾਲ	ਵੈਦਿਕ ਕਾਲ ਸਬੰਧੀ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	<ul style="list-style-type: none"> ਕ੍ਰਿਆ ਕਾਪੀ ਤੇ ਵੈਦਿਕ ਕਾਲ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਚਾਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ।
	(ਨਾਗਰਿਕ ਸ਼ਾਸਤਰ) ਪਾਠ-20 ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ	ਦੇਸ਼ ਤੇ ਸੰਗਠਤ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਇਕਾਈ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਾਸ਼ਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।	<ul style="list-style-type: none"> ਪੇਂਡੂ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸਹਿਤ ਚਾਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ।
ਅਗਸਤ	(ਭੂਗੋਲ) ਪਾਠ-4 ਨਕਸ਼ੇ- ਸਾਡੇ ਕਿਵੇਂ ਮਦਦਗਾਰ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ, ਕਿਸਮਾਂ ਤੇ ਨਕਸ਼ੇ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।	<ul style="list-style-type: none"> ਨਕਸ਼ੇ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਨਕਸ਼ੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਚੁੰਬਕੀ ਕੰਪਾਸ ਦਿਖਾ ਕੇ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਨਕਸ਼ੇ ਦਾ ਉੱਤਰ ਸਮਝਾਓ। ਆਪਣੀ ਜਮਾਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਨੂੰ ਕਾਪੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੈਮਾਨੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਾਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾ ਕੇ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ।
	(ਇਤਿਹਾਸ) ਪਾਠ-12 ਭਾਰਤ 600 ਈ:ਪੂ: ਤੋਂ 400 ਈ: ਪੂ:	ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿੱਭਿਨਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਾਉਣਾ। ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਤੇ ਜੈਨ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ।	<ul style="list-style-type: none"> ਮਹਾਜਨ ਪਦ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਭਰਨਾ ਜੈਨ ਧਰਮ ਅਤੇ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤਸਵੀਰਾਂ ਕ੍ਰਿਆ ਕਾਪੀ ਤੇ ਚਿਪਕਾਓ।
ਸਤੰਬਰ		ਦੁਹਰਾਈ ਅਤੇ ਐਸ.ਏ.-1	

ਅਕਤੂਬਰ	ਭੂਗੋਲ: ਅਧਿਆਇ-5 ਧਰਤੀ ਦੇ ਪਰਿਮੰਡਲ	ਧਰਤੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੰਡਲਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।	1.ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਤੇ ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ ਅਤੇ ਮਹਾਂਦੀਪਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ। 2.ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਗੈਸਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦਾ ਚਾਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ।
	ਅਧਿਆਇ-13 ਮੋਰੀਆ ਅਤੇ ਸ਼ੁੰਗ ਕਾਲ	(ਮੋਰੀਆ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਵੇਸ਼) ਅਸ਼ੋਕ ਮਹਾਨ ਦੇ ਸਾਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਪਤਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ।	1.ਮੋਰੀਆ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਭਰਨਾ। 2.ਚਾਣਕਿਆ ਅਤੇ ਅਸ਼ੋਕ ਮਹਾਨ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਕਾਪੀ ਤੇ ਚਿਪਕਾਉਣਾ।
ਨਵੰਬਰ	ਭੂਗੋਲ: ਅਧਿਆਇ-6 ਸਾਡਾ ਭਾਰਤ: ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ	ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਗੋਲਿਕ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣਾ।	1.ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਜਧਾਨੀਆਂ ਦਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਭਰਨਾ। 2.ਧਰਾਤਲੀ ਭਾਗਾਂ ਦਾ ਮਾਡਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਕਸ਼ੇ ਰਾਹੀਂ ਦਿਖਾਉਣਾ।
	ਇਤਿਹਾਸ: ਅਧਿਆਇ-14 ਭਾਰਤ 200 ਈ. ਪੂ. ਤੋਂ 300 ਈ. ਪੂਰਵ ਤੱਕ।	1.ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸਾਤਵਾਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਚ ਕੁਸ਼ਾਨ ਵੰਸ਼ ਦੇ ਸਾਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਉਣਾ। 2.ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਲ ਰਹੀ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।	1. ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ (ਦੱਕਨ) ਅਧਿਆਇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਇੱਕੱਠੀਆਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਕਾਪੀ ਤੇ ਚਿਪਕਾਉਣਾ। 2.ਸਮਾਂ ਰੇਖਾ ਅਭਿਆਸ ਕਾਪੀ ਤੇ ਬਣਵਾਈ ਜਾਵੇ।
	ਇਤਿਹਾਸ:	1. ਗੁਪਤ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦੀ	1. ਸਮੁੰਦਰ ਗੁਪਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ

	ਅਧਿਆਇ-15 ਗੁਪਤ ਸਾਮਰਾਜ	ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਨੀਤੀਆਂ, ਵਿਚਾਰਧਰਾਵਾਂ, ਕਲਾਵਾਂ, ਤਰਕ, ਕਲਾਕ੍ਰਿਤੀ ਆਦਿ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।	ਸਾਸ਼ਨ-ਵਿਸਥਾਰ ਦਾ ਨਕਸ਼ੇ ਰਾਹੀਂ ਦਿਖਾਉਣਾ। 2. ਗੁਪਤ ਸਾਮਰਾਜ ਕਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤਸਵੀਰਾਂ ਇੱਕਠੀਆਂ ਕਰਨਾ।
ਦਸੰਬਰ	ਅਧਿਆਇ-16 ਹਰਸ਼ਵਰਧਨ ਕਾਲ (600 ਈ: ਤੋਂ 650 ਈ:)	1. ਹਰਸ਼ਵਰਧਨ ਦੇ ਕਾਲ ਅਤੇ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।	1. ਸਮਾਂ-ਰੇਖਾ ਦੀ ਮੱਦਦ ਨਾਲ ਹਰਸ਼ਵਰਧਨ ਦਾ ਸਾਸ਼ਨ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇ। 2. ਭਾਰਤ ਦੇ ਖਾਕੇ ਅੰਦਰ ਹਰਸ਼ਵਰਧਨ ਦੇ ਕਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਥਾਨ ਅੰਕਿਤ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ।
	ਨਾਗਰਿਕ ਸਾਸ਼ਤਰ: ਅਧਿਆਇ-21 (ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ)	ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਦ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।	1.ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾ ਲਿਖੋ। 2.ਜਿਲਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ। 3.ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਰਾਜ ਦਾ ਰਾਜ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਜਿਲਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰਟ ਤੇ ਦਿਖਾਉਣਾ।
	ਭੂਗੋਲ: ਅਧਿਆਇ-7 ਭਾਰਤ ਦਾ ਜਲਵਾਯੂ, ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਨ।	ਭਾਰਤ ਦੇ ਜਲਵਾਯੂ ਦਾ, ਇਸ ਦੀ ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।	1.ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣਾ। 2.ਇੰਟਰਨੈਟ ਦੀ ਮੱਦਦ ਨਾਲ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਦੀਆਂ ਰੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਇੱਕਠੀਆਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ

			ਅਭਿਆਸ ਕਾਪੀ ਤੇ ਚਿਪਕਾਉਣਾ।
ਜਨਵਰੀ	ਇਤਿਹਾਸ: ਅਧਿਆਇ-17 ਚਾਲੂਕਿਆ ਅਤੇ ਪੱਲਵ	ਚਾਲੂਕਿਆ ਅਤੇ ਪੱਲਵਾਂ ਦੇ ਸਾਸ਼ਨ ਕਾਲਾਂ ਸਮੇਂ ਕਲਾ, ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਉਣਾ।	ਅਧਿਆਇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਸ਼ਨ ਕਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਕਸਿਤ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਇੱਕੱਠੀਆਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਚਾਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ।
	ਨਾਗਰਿਕ ਸ਼ਾਸਤਰ: ਅਧਿਆਇ-22 ਸਰਵਜਨਕ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ	ਨਿੱਜੀ ਸੰਪਤੀ ਅਤੇ ਸਰਵਜਨਕ ਸੰਪਤੀ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਉਣਾ।	1. ਸਰਵਜਨਕ ਸੰਪਤੀ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਇੱਕੱਠੀਆਂ ਕਰਕੇ ਚਾਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ। 2. ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਸਰਵਜਨਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਨਾਉਣਾ।
ਫਰਵਰੀ	ਇਤਿਹਾਸ: ਅਧਿਆਇ-18 ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ	ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ।	ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰਟ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ।
ਮਾਰਚ	S-A-2 ਭੂਗੋਲ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਗਰਿਕ ਸ਼ਾਸਤਰ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਅਤੇ viva	ਮੁਲਾਂਕਣ 30 ਅੰਕ 30 ਅੰਕ 10 ਅੰਕ 20 ਅੰਕ	